

1920—1923. a. õpetas Varbola Algkoolis laulmist ja muusikat Adu Kuljus. Tema kohta öeldi, et ta pani kõik lapsed laulma. 1922. aastal organiseeris ta V ja VI klassi poistest

pasunakoori.

Orkester esines muusikapaladega ja mängis ka tantsuks. 1924. aastal, kui õpetaja Kuljus oli koolist lahkunud, orkester lagunes. 1936. aastal, kui Adu Kuljus Põlli tagasi tuli, algas uuesti ka pillimeeste tegevus. Muretseti uusi pile, uued olid ka pasunapoised. Mängijate koosseis oli haruldane. Koos puhusid pille poisikesed ja noorukid, täismehed ja üle 80 aasta vana, aga igavesti noor isake Ehrpais oma isikliku flöödiga. Repertuaaris olid tantsulood, nagu reinlender, padespan, vengerka, vanad valsid ja polkad. Vaimuliku sisuga üritustel mängiti koraale. Orkester käis ka laulupidudel. 1941. a., kui algas sõda, läks puhkpilliorkester laiali. Voldemar Liin püüdis 1943. aastal seda uuesti asutada, aga ajad olid muusika tegemiseks liiga segased ja rahutud.

Paar aastat töötas ka väike keelpilliorkester. Viulit mängis ja orkestrit juhatas Heinrich Kibuvits.

Väiksematel pidudel ja tant-suõhtutel tegi muusikat Gustav Kibuvits oma löötspilliga. Üks mälestusekirjutaja ütleb nii: «Õhtuti pääle tööd võis Põlli keskuses ikka kuulda rõõmsaid pillilugusid. Suure tamme all istus ja mängis Pilli-Kusti.»

Igal peoõhtul kanti ette ka näitemäng.

Ilma selleta ei olnud pidu mõeldav. Näiteringi juhatas

Johannes Terasmaa. Teiste noorte kõrval mängisid kaasa ka kõik õpetajad. Õpiti selgeks ja esitati A. Kitzbergi «Libahunt» ja «Kauka Jumal», A.

H. Tammsaare — A. Särevi «Kõrboja peremees», L. Koidula «Säärane mulk», H. Raudsepa «Mikumärdi» ja «Vedelvorst» ja teisi näidendeid.

Lisaks näidenditele tehti ka rahvatantsu.

Ringi juhtis ja tantse õpetas Ants Ärmpalu. Õpiti sel ajal populaarseid tantse, nagu viru polka, pikk ingliska, kivikasukas, tuljak. Mehed tantsisid härja- ja pulgatanstu. Varbola tantsijad käisid ka laulupidudel. Koos võimlejadega võeti osa Eesti Mängudest. Rahvatantsijaid ja võimlejaid käisid kohapeal õpetamas Ullo Toomi, K. Einling, E. Tamm.

Igal suvel korraldati Varbola kooli juures

spordivõistlusi

kergejõustikus. Osa võtsid noored Russalust, Vardilt, Vaimõisast, Alust, Raplast. Spordipäevade lõpul, pärast diplomite jagamist oli eeskava ja tants. On teada, et 21. juulil 1931. a. Lõuna-Harju esimesel noorsoopäeval võitis Varbola meeskond 4×100 m teatejooksus esikoha ja sai mälestuseks albumi. Jooksid V. Lessomägi, H. Varbola, J. Brandmeister ja H. Villmann.

Sõja-aastatel kultuurielu vaibus. Pärast sõda asutati Põlli rahvamaja, mille juhatajaks sai Ilse Rein. Töötasid isetegevusringid, käidi esinemas Vardi ja Kernu rahvamajades, Kelba koolimajas.

Lõike RAIN ELFENBEINI
koduloolisest uurimusest
ajalehele kohandanud
TIINA TREIMANN

Varbola kultuuriloost 2.

Põlli sportlased. 1937.